

ชุดการสอน

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

เรื่อง ใส่ใจสุขภาพ

สาระสุขศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 1

การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

นายสุชาติ ปานาลาค

ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านโคกสะอาด (ประชาราษฎร์รังสรรค์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

คำนำ

ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เรื่อง ความสมดุลระหว่างสุขภาพกายและสุขภาพจิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่มนี้เป็นชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ ได้จัดทำขึ้นจากประสบการณ์ในการสอนของตนเองจากการศึกษาค้นคว้าตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีเนื้อหาครอบคลุมสาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมทางสุขภาพ ทั้งด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน ประกอบด้วย คำชี้แจง ใบคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ชุดการสอนเล่มนี้ เป็นแนวทางและวิธีการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของผู้เรียน ครอบครัวและชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน ให้บรรลุตามจุดประสงค์

สุชาติ ปานาลาด

ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

เรื่อง ใสใจสุขภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

คำชี้แจง

การใช้ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
เรื่อง ใส่ใจสุขภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดการสอนชุดนี้เป็นชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ สร้างขึ้นเพื่อนำไปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ยึดหลักการทำงานร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ชุดการสอนนี้ครูเป็นผู้แนะนำนักเรียน ฉะนั้นครูจะต้องให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด จึงจะทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ชุดการสอน มีทั้งหมด 6 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
- ชุดที่ 2 เทคโนโลยีที่มีผลต่อสุขภาพ ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
- ชุดที่ 3 ความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
- ชุดที่ 4 สุขภาพกายและสุขภาพจิต ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
- ชุดที่ 5 ปัญหาสุขภาพจิต ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
- ชุดที่ 6 การจัดการกับความเครียด ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ชุดการสอนแต่ละชุด ประกอบด้วย

1. คำชี้แจง
2. บทบาทครูผู้สอน
3. บทบาทนักเรียน
4. บัตรคำสั่ง
5. สารสำคัญ
6. แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
7. บัตรเนื้อหา เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ
8. บัตรกิจกรรมที่ 1,2
9. เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 1,2
10. แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ
11. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
12. เกณฑ์การประเมินผล / แบบบันทึกผลการประเมินผล

บทบาทของครูผู้สอน

การใช้ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

- 1 ครู ศึกษาวิธีใช้ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 2 ค้นคว้าและอ่านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม
- 3 เตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ สื่อการสอนต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ
- 4 การจัดห้องเรียนควรแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน จัดวางสื่อการสอนตามแผนผังการจัดชั้นเรียน (อาจเปลี่ยนแปลงได้)
- 5 ครูจัดเตรียมชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ให้ครบถ้วน
- 6 แนะนำวิธีการใช้ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง
- 7 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้
- 8 หากนักเรียนบางกลุ่มหรือบางคนเรียนไม่ทัน ครูควรให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้เกิดความเข้าใจ และให้ทันกับเวลาที่กำหนด
- 9 ประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลังใช้ชุดการสอน เพื่อการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้เรียน
- 10 ดูแล สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุดการสอนให้เรียบร้อยก่อนและหลังการใช้ทุกครั้ง

บทบาทนักเรียน

การใช้ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยความสามารถของนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน ออกเป็นกลุ่ม เลือกหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม

หัวหน้ากลุ่ม หน้าที่

- รับชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- เป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามขั้นตอนตามบัตรคำสั่งอย่างเคร่งครัด
- ควบคุมดูแลการทำกิจกรรมภายในกลุ่มให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีวินัย ไม่ส่งเสียงดัง

เลขานุการ หน้าที่

- รับบัตรเฉลยกิจกรรม เฉลยแบบทดสอบจากครู เพื่อช่วยกันตรวจคำตอบของสมาชิกในกลุ่ม
- เป็นผู้บันทึกคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียน กิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียนของสมาชิกกลุ่ม รวบรวมส่งครู

สมาชิกกลุ่ม หน้าที่

- ศึกษาคำสั่ง บทบาทนักเรียน ปฏิบัติตามบัตรคำสั่งทุกขั้นตอนด้วยความตั้งใจ และให้ทันตามกำหนด ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ โดยไม่ดูเฉลยคำตอบก่อน
- ร่วมกันอภิปราย สรุปองค์ความรู้ นำเสนอ และสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม
- ช่วยกันเก็บสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุดการสอนของกลุ่มให้ครบถ้วน ส่งคืนครู

บัตรคำสั่ง

ชุดการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ชุดที่ 1 การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

- 1 นักเรียนรับชุดการสอน อ่านคำชี้แจง บทบาทนักเรียน บัตรคำสั่ง และสาระสำคัญ ให้เกิดความเข้าใจ ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนตามบัตรคำสั่งอย่างเคร่งครัด
- 2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินความรู้เดิมของผู้เรียน
- 3 นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหากิจกรรมด้วยความตั้งใจ ตอบคำถามบัตรกิจกรรมที่ 1,2 ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองโดยไม่ดูเฉลยก่อน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อตนเองสูงสุด
- 4 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียน
- 5 นักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปองค์ความรู้ และประเมินผลงานกลุ่มตามสภาพจริง
- 6 นักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบจากเฉลยบัตรกิจกรรมและเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน บันทึกคะแนนของนักเรียนส่งครู เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน
- 7 หลังใช้ชุดการสอน ให้นักเรียนเก็บสื่อชุดการสอนใส่ซองให้ครบถ้วนเรียบร้อย

สาระสำคัญ

การบริการทางสุขภาพ เป็นการจัดการบริการเพื่อป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ประชาชน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชนโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้ให้การสนับสนุน เมื่อเกิดการเจ็บป่วยสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่าง เสมอภาคและเท่าเทียมกัน ดังนั้น การเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการบริการทางสุขภาพ ประเภทของระบบ การบริการทางสุขภาพและหน่วยงานที่ให้บริการทางสุขภาพ รวมทั้งรู้จักเลือกใช้บริการทางสุขภาพอย่างมีเหตุผล เพื่อให้สามารถได้รับบริการทางสุขภาพที่มีคุณภาพต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแนวทางในการเลือกใช้บริการทางสุขภาพได้
2. บอกวิธีการเลือกแนวทางการใช้บริการทางสุขภาพในชีวิตประจำวันได้
3. เลือกใช้บริการสุขภาพได้อย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้

การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ หน้าอักษรที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. ข้อใด **ไม่ใช่** การบริการทางสุขภาพ
 - ก. การบริการเพื่อป้องกันโรค
 - ข. การส่งเสริมสุขภาพ
 - ค. การรักษาพยาบาล
 - ง. การทดสอบสมรรถภาพ
2. สถานบริการสุขภาพในข้อใดบ้าง จัดเป็นการบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ
 - ก. โรงพยาบาลศูนย์
 - ข. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
 - ค. โรงพยาบาลมหาราช
 - ง. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ
3. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพโดยตรง คือ
 - ก. กระทรวงกลาโหม
 - ข. กระทรวงมหาดไทย
 - ค. กระทรวงสาธารณสุข
 - ง. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
4. การบริการทางการแพทย์ข้อใดที่ผู้ใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลฟรีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
 - ก. การวางแผนครอบครัว
 - ข. การเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ
 - ค. การผ่าตัดเสริมจมูก
 - ง. การรักษาภาวะผู้มีบุตรยาก
5. การตัดสินใจในการใช้บริการที่สถานบริการสุขภาพมีหลายประการ ยกเว้น ข้อใด
 - ก. ค่าใช้จ่าย
 - ข. อาการของโรค
 - ค. ความสะดวกสบาย
 - ง. ยาและเครื่องมือแพทย์

6. หากนักเรียนมีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง ควรไปใช้บริการสุขภาพในข้อใด
 - ก. คลินิก
 - ข. ร้านขายยา
 - ค. สถานีอนามัย
 - ง. โรงพยาบาล
7. หลักการที่สำคัญของระบบสุขภาพภาคประชาชน คือ
 - ก. ประชาชนมีความสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง
 - ข. หน่วยงานของรัฐดูแลสุขภาพได้ทั้งถึงในชุมชน
 - ค. ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นร่วมมือกับด้านบริการสุขภาพ
 - ง. ประชาชนในชุมชนมีเป้าหมายร่วมกัน
8. ข้อใดจัดว่าเป็นข้อจำกัดของสวัสดิการรักษายาบาลของราชการ
 - ก. การตรวจสุขภาพประจำปี
 - ข. การคัดกรองตบแต่งเพื่อความงามและบริการป้องกันโรค
 - ค. การใช้บริการในกรณีฉุกเฉิน
 - ง. การรักษาพยาบาลและคัดกรอง
9. ระบบสุขภาพภาคประชาชนที่นักเรียนสามารถเข้าร่วมได้มากที่สุด คือ
 - ก. ชมรมสร้างเสริมสุขภาพ
 - ข. ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน(ศสมช.)
 - ค. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)
 - ง. แกนนำและอาสาสมัครนักเรียนและเยาวชน
10. เป้าหมายสูงสุดของระบบสุขภาพ คือ
 - ก. ประชาชนทุกคนมีสุขภาพดี
 - ข. ประชาชนได้รับการบริการด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง
 - ค. ประชาชนทุกคนพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้
 - ง. ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลบริหารจัดการระบบสุขภาพ

บัตรเนื้อหา

การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

- การเลือกใช้บริการทางสุขภาพในชีวิตประจำวัน

การบริการสุขภาพ คือ การจัดบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาความต้องการ การของประชาชนในเรื่องสุขภาพ และเป็นการยกระดับสุขภาพของประชาชนให้ดีขึ้นการมีสุขภาพดีหมายถึง การมีสุขภาพะที่สมบูรณ์และมีความสุขทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา

เมื่อประชาชนเกิดปัญหาสุขภาพ ย่อมต้องการได้รับบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ สะดวก และเสียค่าใช้จ่ายน้อยแต่บางกรณีก็ไม่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานบริการสุขภาพที่ตนเองจะไปใช้บริการ จึงมุ่งไปใช้บริการแต่สถานบริการสุขภาพขนาดใหญ่จนก่อให้เกิดความแออัดและอันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการ

ดังนั้น การมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับขีดความสามารถของสถานบริการสุขภาพในแต่ละระดับ จะช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสุขภาพเป็นไปได้อย่างถูกต้อง

- แนวทางการเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

การที่ประชาชนจะตัดสินใจบริการของสถานบริการสุขภาพแห่งใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น บางคนเลือกใช้บริการที่อยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก

ในขณะที่บางคนอาจเลือกสถานบริการตามความเคยชิน กล่าวคือ เคยรักษาที่นี้มาก่อน ก็จะรักษาต่อไป บางคนอาจเลือกสถานบริการตามที่มีชื่อเสียง หรือบอกเล่าของญาติสนิทมิตรสหาย แนวทางเหล่านี้มีบางแนวที่อาจทำให้เกิดปัญหาต่อระบบการบริการสุขภาพ เช่น เกิดความแออัดของประชากรที่มาใช้บริการในสถานบริการขนาดใหญ่

สภาวะอีกหนึ่งปัจจัยที่ต้องใช้พิจารณาเพื่อเลือกสถานบริการสาธารณสุขที่สะดวก

ดังนั้น แนวทางในการเลือกใช้บริการสุขภาพที่เหมาะสมนั้น ควรดำเนินการดังนี้

1. ประเมินสภาวะสุขภาพของตนเอง

ปัญหาสุขภาพของเราเป็นเช่นไร ต้องการได้รับการประเภทใด บริการด้านการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือบริการด้านการสร้างเสริมสุขภาพ หรือการป้องกันโรค ซึ่งถ้าเป็นการบริการด้านการรักษาพยาบาล ก็ควรที่จะประเมินด้านประเมินต่อไปด้วยว่า อาการของเรานั้นเป็นมากน้อยเพียงใด จำเป็นที่จะต้องเข้ารับการรักษาในสถานบริการสุขภาพที่ต้องใช้ความชำนาญเป็นพิเศษหรือไม่

2. ประเมินขีดความสามารถของสถานบริการสุขภาพ

สามารถให้บริการด้านการประเมินและวินิจฉัยภาวะสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ แนะนำวิธีการรักษาอย่างถูกต้อง พร้อมการดูแลรักษาเบื้องต้น ด้วยเทคนิคและเครื่องมือที่ทันสมัย มีการติดตามผู้ป่วยและประชาชนที่ต้องการการบริการทางสุขภาพอย่างต่อเนื่อง มีการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาในหน่วยบริการสุขภาพระดับที่สูงขึ้นตามความเหมาะสม และดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องจากหน่วยบริการสุขภาพระดับสูงที่ส่งต่อกลับมา

3. พิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ

พิจารณาประกอบกับการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสุขภาพ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดย เฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีการจราจรติดขัด เช่น กรุงเทพมหานคร เพื่อที่เราจะได้ไปปรับ ใช้บริการได้อย่างทันท่วงที ไม่เกิดความขลุกขลักในการใช้บริการ นอกจากนี้ อาจประเมินด้วยว่า จำเป็นที่จะต้องหาที่พักใกล้ ๆ กลับสถานบริการนั้น ๆ เพื่อรอรับบริการ

4. ในกรณีที่มีหลักประกันคุณภาพ

ควรจะต้องพิจารณาว่าในหลักประกันสุขภาพประเภทต่าง ๆ ของตนเองนั้น ได้ระบุสถาน บริการที่จะต้องเข้ารับบริการเป็นอันดับแรกหรือไม่ ซึ่งควรเลือกบริการตามสถานบริการสุขภาพที่ระบุไว้ก่อน ยกเว้นในกรณีของเหตุฉุกเฉิน เพื่อที่จะได้ไม่มีปัญหาในการใช้สิทธิ์ดังกล่าวในภายหลัง

5. ตัดสินใจในการเลือกใช้บริการ

เมื่อพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ครบถ้วนแล้วก็ตัดสินใจใช้บริการสุขภาพเลยและในระบบของการบริการสุขภาพนั้นเองก็จะมีระบบในการรับ - ส่ง ต่อผู้ป่วยด้วยแล้ว หากเจ้าหน้าที่ผู้ให้การรักษาพิจารณาแล้วพบว่าจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลในสถานบริการสุขภาพที่มีขีดความสามารถสูงกว่า ก็จะมีการส่งต่อผู้ป่วย เพื่อรับไปใช้บริการที่เหมาะสมกับปัญหาสุขภาพนั้น ๆ

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า การที่จะตัดสินใจเลือกใช้บริการสุขภาพจากสถานบริการแต่ละแห่ง ประชาชนควรมีวิจารณญาณในการเลือกที่เหมาะสม เพื่อใช้สถานบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว เสียค่าใช้จ่ายน้อย และมีคุณภาพ ในการบริการที่ดีที่สุดสำหรับตนเองและครอบครัว

- การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

การสร้างหลักประกันให้ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็นโดยถือเป็น "สิทธิ" ขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 52

บัตรทอง

บัตรทอง คือ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขออกให้แก่ผู้มีสิทธินำไปใช้ในการรับบริการขั้นพื้นฐานทางการแพทย์ การสาธารณสุข และการอนามัย อันจำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต

สิทธิประโยชน์ของผู้มีบัตรทองที่จะเข้ารับการบริการทางสุขภาพ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ได้แก่

1. การตรวจและดูแลเพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์
2. การดูแลสุขภาพเด็กและภาวะโภชนาการของเด็ก
3. การตรวจสุขภาพประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง
4. การวางแผนครอบครัว
5. ยาต้านไวรัสเอดส์กรณีการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อจากแม่สู่ลูก

• การเลือกใช้สวัสดิการบริการสุขภาพ

ปัจจุบันสวัสดิการบริการสุขภาพสำหรับประชาชนมีตัวเลือกให้ใช้เพิ่มขึ้น อีกทั้ง การเลือกใช้บริการทางการแพทย์สามารถเลือกตัดสินใจสำหรับการใช้บริการมากมาย อาทิ สถานบริการที่มีทั้งหน่วยงานของรัฐ และเอกชน รวมถึงสิทธิทางการแพทย์ที่รัฐจัดให้เพิ่มขึ้น เช่น บัตรทอง ประกันสังคม การเบิกจ่ายตรงของราชการ เป็นต้น ซึ่งทั้งนี้ การที่จะเลือกหรือตัดสินใจในการเลือกใช้สวัสดิการเหล่านี้เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดควรมีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

➤ สำหรับผู้เข้ารับบริการ

1. เข้าใจ จดจำหรือจดบันทึกประวัติการเจ็บป่วยหรือส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น
 - ชนิดของโรค และอาการของโรคที่เกิดขึ้นกับตัวเอง
 - ชื่อของยา ขนาดของยาที่เคยใช้รักษา และระยะเวลาในการรักษา
 - สถานพยาบาล และแพทย์ที่เคยเข้ารับการรักษา
 - พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน การบริโภคอาหาร
 - การแพ้อาหารหรือสารเคมี

การจดบันทึกหรือจดจำรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเราจะเป็นข้อมูลให้แก่แพทย์ประกอบการรักษาโรคได้อย่างเหมาะสม และรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. การรู้จักแหล่งสถานบริการสุขภาพต่าง ๆ ให้ครอบคลุม ทั้งหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ว่ามีอยู่ที่ใดบ้าง มีจุดไหนที่สะดวกต่อการเดินทาง มีการให้บริการด้านใด และมีจุดเด่นในด้านใด

3. การมีความเข้าใจถึงระเบียบการทำงานของสถานบริการพยาบาล เงื่อนไขการให้บริการต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ง่าย และเกิดความรวดเร็วในการเข้ารับบริการในสถานพยาบาลนั้น ๆ

4. การมีความรู้ในด้านบุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุขว่ามีใครบ้าง ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ มีความรู้มีความสามารถเด่นในเรื่องใด มีใครที่เรารู้จักเป็นการส่วนตัวหรือไม่ เช่น เป็นเครือญาติ พี่น้องหรือมิตรสหายคนรู้จัก ซึ่งอาจทำให้ง่ายต่อการติดต่อ และปรึกษา

5. มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการเข้ารับบริการทางการแพทย์ในสถานบริการต่าง ๆ รวมถึงสิทธิการรักษาที่ได้รับจากรัฐหรือเอกชนในด้านค่าใช้จ่ายซึ่งจะสามารถช่วยในการวางแผนค่าใช้จ่ายในการรักษา

6. มีความรู้ความเข้าใจในด้านการบริการสุขภาพสาธารณสุขเบื้องต้น อาทิ การตรวจสุขภาพ การตรวจโรค การป้องกันโรค รวมไปถึงสิทธิด้านการส่งเสริมสุขภาพจากหน่วยงานรัฐ ซึ่งจะเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติตนของผู้ป่วยให้เหมาะสมในขั้นตอน การรับบริการ และการรักษาโรค

7. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคชนิดต่าง ๆ เบื้องต้น และที่สำคัญควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่ตนเองเป็นอยู่

➤ สำหรับสถานบริการ

1. เทคนิคการบริการที่มีความพร้อม ได้แก่ ความเชี่ยวชาญของแพทย์แต่ละสาขา ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ การให้คำปรึกษาและความรู้ การให้คำแนะนำในการใช้ยา และการแจ้งผลวินิจฉัยที่รวดเร็วและแม่นยำ

2. การเข้าถึงบริการที่สะดวกไม่ยุ่งยาก ในด้านต่าง ๆ อาทิ การเรียงลำดับการให้บริการผู้ป่วยก่อน - หลัง ความสะดวกรวดเร็วของการทำบัตร ยืนยันบัตร การรับยา การจ่ายเงิน การแนะนำประชาสัมพันธ์ และให้คำปรึกษา

3. การบริการ และมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในด้านต่าง ๆ อาทิ การเอาใจใส่ต่อคนไข้ของสถาน พยาบาล การให้บริการที่สุภาพ และเป็นมิตรต่อผู้ป่วย การให้สิทธิผู้ป่วยที่เท่าเทียมกันหรือการไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้สถานพยาบาลบางแห่งอาจดูมีมาตรฐานในการรักษา แต่หากการบริการไม่ดี การเอาใจใส่ต่อผู้ป่วยไม่ดีก็ถือเป็นสถานพยาบาลไม่ควรเสี่ยงต่อการเลือกใช้บริการ

4. สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกที่สถานพยาบาลควรจัดรองรับแก่ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ สถานที่จอดรถ ร้านค้าสวัสดิการ ห้องน้ำ ม้านั่ง น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้มาใช้บริการและญาติผู้มาเยี่ยมซึ่งจะทำให้เกิดรู้สึกประทับใจในสถานบริการตามมา

5. ลักษณะกายภาพของสถานบริการ ลักษณะกายภาพต่าง ๆ อาทิ รูปแบบอาคาร สีของอาคาร การระบายอากาศ ทางเดิน การจัดสวน ร่มไม้ ความสะดวก เป็นต้น ช่วยให้เกิดความผ่อนคลาย ความเชื่อมั่น และแสดงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของสถานพยาบาลแก่ผู้มาใช้บริการได้เช่นกัน

แหล่งบริการสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข

การให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนทั่วไป มีส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การส่วนภูมิภาค

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) เป็นส่วนราชการบริหารซึ่งเป็นตัวแทนของกระทรวงสาธารณสุขในระดับจังหวัด มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นหัวหน้า

โรงพยาบาลศูนย์ เป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ โรงพยาบาลศูนย์มีบริการตรวจและรักษาโรคที่ทันสมัยเป็นพิเศษไว้บริการแก่ประชาชนในส่วนภูมิภาค และช่วยเหลือให้บริการแก่ผู้ป่วยที่โรงพยาบาลทั่วไปส่งต่อมาให้รักษา

โรงพยาบาลทั่วไป เป็นโรงพยาบาลขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ตามจังหวัดหรืออำเภอ มีหน้าที่ตรวจและรักษาโรคทั่วไปให้แก่ประชาชน

โรงพยาบาลชุมชน เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็ก ซึ่งตั้งอยู่ตามอำเภอหรือตำบลต่าง ๆ ขึ้นตรงต่อสาธารณสุขจังหวัด

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นสถานบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ มีหน้าที่ในการนำบริการสาธารณสุขไปสู่ประชาชนในเขตท้องถิ่นที่รับผิดชอบ รวมทั้งฝึกอบรมและดูแลอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)

แหล่งบริการสุขภาพอื่น ๆ

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งบริการสาธารณสุขของรัฐ เช่น โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลตำรวจ
โรงพยาบาลศรีนครินทร์ เป็นต้น

2. แหล่งบริการสาธารณสุขของเอกชน เช่น โรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาล
หัวเฉียว โรงพยาบาลพญาไท เป็นต้น

สถานบริการสุขภาพ มีขีดความสามารถในการให้บริการแตกต่างกัน จึงควรประเมิน
ปัญหาสุขภาพของตนเอง ก่อนพิจารณาเลือกสถานบริการสุขภาพที่เหมาะสมและมีคุณภาพ เพื่อให้
ได้รับการบริการสุขภาพที่ดีและเหมาะสม

กิจกรรมที่ 1

เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

เต็ม	ได้
10	

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับการที่สถานบริการสุขภาพแต่ละระดับมีขีดความสามารถในการให้บริการด้านสุขภาพที่แตกต่างกันจะส่งผลอย่างไร

คำตอบ.....

.....

.....

.....

2. สมมติว่าเพื่อนของนักเรียนป่วยด้วยอาการไข้หวัด มีน้ำมูกไหล มีไข้ไม่สูง นักเรียนจะแนะนำให้เพื่อนไปขอรับการรักษาที่ใด เพราะเหตุใด

คำตอบ.....

.....

.....

.....

3. สถานบริการสุขภาพใด ที่เข้าถึงประชาชนในถิ่นทุรกันดารได้มากที่สุด เพราะเหตุใด

คำตอบ.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมที่ 2

เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

เต็ม	ได้
------	-----

10	
----	--

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

1. นักเรียนมีหลักในการเลือกใช้บริการสุขภาพอย่างไร

คำตอบ 1.....
 2.....
 3.....
 4.....

2. แหล่งบริการสุขภาพมีความสำคัญอย่างไร

คำตอบ

3. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการดูแลสุขภาพ

คำตอบ 1.....
 2.....
 3.....
 4.....

4. นักเรียนมีเหตุผลอะไรในการเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

คำตอบ

เฉลย
บัตรกิจกรรมที่ 2

เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับการที่สถานบริการสุขภาพแต่ละระดับมีขีดความสามารถในการให้บริการด้านสุขภาพที่แตกต่างกันจะส่งผลอย่างไร

คำตอบ.....อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน.....

2. สมมติว่าเพื่อนของนักเรียนป่วยด้วยอาการไข้หวัด มีน้ำมูกไหล มีไข้ไม่สูง นักเรียนจะแนะนำให้เพื่อนไปขอรับการรักษาที่ใด เพราะเหตุใด

คำตอบ.....อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน.....

3. สถานบริการสุขภาพใด ที่เข้าถึงประชาชนในถิ่นทุรกันดารได้มากที่สุด เพราะเหตุใด
แนวคำตอบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพราะ เป็นสถานบริการสาธารณสุขประจำตำบลและให้บริการตรวจรักษาโรคที่ไม่ซับซ้อน และคัดกรองโรค เพื่อส่งผู้ป่วยไปยังสถานบริการสุขภาพ ที่เหมาะสมต่ออาการของโรค

เฉลย
ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

1. นักเรียนมีหลักในการเลือกใช้บริการสุขภาพอย่างไร

- แนวคำตอบ
1. สาธารณสุขจังหวัด อำเภอ ตำบล...
 2. เลือกแหล่งบริการสุขภาพของรัฐ...
 3. โรงพยาบาลจังหวัด อำเภอ...
 4. เลือกแหล่งบริการสาธารณสุขภาคเอกชน...

2. แหล่งบริการสุขภาพมีความสำคัญอย่างไร

- แนวคำตอบ
- เพื่อประโยชน์ในการดูแลสุขภาพ การรักษาและการป้องกันโรค

3. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการดูแลสุขภาพ

- แนวคำตอบ
1. ออกกำลังกายเป็นประจำ...
 2. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย...
 3. พักผ่อนให้เพียงพอ...
 4. ตรวจสอบสุขภาพปีละ 1 ครั้ง...

4. นักเรียนมีเหตุผลอะไรในการเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

- แนวคำตอบ
- ตรวจโรค การรักษาพยาบาล การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพ

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ หน้าอักษรที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพโดยตรง คือ
 - ก. กระทรวงกลาโหม
 - ข. กระทรวงมหาดไทย
 - ค. กระทรวงสาธารณสุข
 - ง. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2. ข้อใด **ไม่ใช่** การบริการทางสุขภาพ
 - ก. การบริการเพื่อป้องกันโรค
 - ข. การส่งเสริมสุขภาพ
 - ค. การรักษาพยาบาล
 - ง. การทดสอบสมรรถภาพ
3. หากนักเรียนมีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง ควรไปใช้บริการสุขภาพในข้อใด
 - ก. คลินิก
 - ข. ร้านขายยา
 - ค. สถานีอนามัย
 - ง. โรงพยาบาล
4. สถานบริการสุขภาพในข้อใดบ้าง จัดเป็นการบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ
 - ก. โรงพยาบาลศูนย์
 - ข. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
 - ค. โรงพยาบาลมหาราช
 - ง. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ
5. ระบบสุขภาพภาคประชาชนที่นักเรียนสามารถเข้าร่วมได้มากที่สุด คือ
 - ก. ชมรมสร้างเสริมสุขภาพ
 - ข. ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน(ศสมช.)
 - ค. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)
 - ง. แกนนำและอาสาสมัครนักเรียนและเยาวชน

6. การบริการทางการแพทย์ ข้อใดที่ผู้ใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลฟรีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
 - ก. การวางแผนครอบครัว
 - ข. การเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ
 - ค. การผ่าตัดเสริมจมูก
 - ง. การรักษาภาวะผู้มีบุตรยาก
7. หลักการที่สำคัญของระบบสุขภาพภาคประชาชน คือ
 - ก. ประชาชนมีความสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง
 - ข. หน่วยงานของรัฐดูแลสุขภาพได้ทั้งถึงในชุมชน
 - ค. ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นร่วมมือกับด้านบริการสุขภาพ
 - ง. ประชาชนในชุมชนมีเป้าหมายร่วมกัน
8. การตัดสินใจในการใช้บริการที่สถานบริการสุขภาพมีหลายประการ ยกเว้น ข้อใด
 - ก. ค่าใช้จ่าย
 - ข. อาการของโรค
 - ค. ความสะดวกสบาย
 - ง. ยาและเครื่องมือแพทย์
9. ข้อใดจัดว่าเป็นข้อจำกัดของสวัสดิการรักษายาบาลของราชการ
 - ก. การตรวจสุขภาพประจำปี
 - ข. การคัดกรองตรวจคัดกรองเพื่อความงามและบริการป้องกันโรค
 - ค. การใช้บริการในกรณีฉุกเฉิน
 - ง. การรักษาพยาบาลและคัดกรอง
10. เป้าหมายสูงสุดของระบบสุขภาพ คือ
 - ก. ประชาชนทุกคนมีสุขภาพดี
 - ข. ประชาชนได้รับการบริการด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง
 - ค. ประชาชนทุกคนพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้
 - ง. ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลบริหารจัดการระบบสุขภาพ

เฉลย แบบทดสอบ

ชุดที่ 1 เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

ก่อนเรียน

ข้อ	ตอบ
1	ง
2	ข
3	ค
4	ก
5	ค
6	ง
7	ก
8	ข
9	ง
10	ก

หลังเรียน

ข้อ	ตอบ
1	ค
2	ง
3	ง
4	ข
5	ง
6	ก
7	ก
8	ค
9	ข
10	ก

กระดาษคำตอบก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดที่ 1 เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

ชื่อ เลขที่

☐ ก่อนเรียน

☐ หลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

สรุปผลการประเมิน			
การประเมินผล	ทดสอบ ก่อนเรียน	ทดสอบ หลังเรียน	คะแนนความก้าวหน้า
คะแนนเต็ม	10	10	
คะแนนที่ได้			

แบบบันทึกผลการประเมิน ก่อนเรียน กิจกรรม และหลังเรียน
ชุดที่ 1 เรื่อง การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

ชื่อกลุ่ม.....

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนทดสอบ				
		ก่อนเรียน	กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	หลังเรียน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
		10	10	10	10	
1						
2						
3						
4						
5						
รวม						
เฉลี่ย						
เฉลี่ยร้อยละ						

การวัดและประเมินผล

เครื่องมือวัด	คะแนนเต็ม	เกณฑ์การประเมิน
แบบทดสอบก่อนเรียน	10	-
บัตรกิจกรรมที่ 1	10	เฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
บัตรกิจกรรมที่ 2	10	เฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
แบบทดสอบหลังเรียน	10	เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมินทักษะ

เกณฑ์การประเมินในภาพรวม

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย - ภาษาที่ใช้ เช่น ตัวสะกดและไวยากรณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย
2 (ผ่าน)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน
1 (ปรับปรุง)	- เขียนไม่ตรงประเด็น - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน
0	- ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมินแบบแยกองค์ประกอบ

- เนื้อหา ระดับ
- 1 สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
 - 2 ลำดับเนื้อเรื่องน่าสนใจ
 - 3 เรื่องน่าสนใจ
 - 4 มีจินตนาการ

- การใช้ภาษา ระดับ
- 1 ผิดพลาดมากสื่อความหมายได้
 - 2 ถูกต้องส่วนมากและสื่อความหมายได้
 - 3 ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี
 - 4 ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย

แบบประเมินชิ้นงาน

ชุดที่

ชื่อกลุ่ม

ชื่อ ชั้น เลขที่

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบชิ้นงาน					
2	ภาษา					
3	เนื้อหา					
4	เวลา					
รวม						

ระดับคุณภาพ

คะแนน	16-20	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	11-15	หมายถึง	ดี
คะแนน	6-10	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1-5	หมายถึง	ปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินชิ้นผลงาน

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
รูปแบบชิ้นงาน	-รูปแบบชิ้นงาน ถูกต้องตามที่ กำหนด -มีขนาด เหมาะสม -รูปภาพมีสีสัน และสวยงาม -รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา	-รูปแบบแปลก ใหม่น่าสนใจ -มีขนาด เหมาะสม -รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา	-มีขนาด เหมาะสม -รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา -รูปภาพมีสีสัน และสวยงาม	-รูปภาพมีสีสัน และสวยงาม -รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา	-รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา
ภาษา/การ สื่อสาร	-ใช้ภาษาถูกต้อง -ประโยค สอดคล้องกับ เนื้อหา -การใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์ -สะกดคำถูกต้อง -มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำ	-ประโยค สอดคล้องกับ เนื้อหา -การใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์ -มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำ	-การใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์ -สะกดคำถูกต้อง	-การใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	-มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำ
เนื้อหา	-เนื้อหาถูกต้อง -เนื้อหาตรงตาม หัวข้อที่ กำหนดให้ -เนื้อหาเป็นไป ตามที่กำหนด -รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหาสอดคล้อง	-เนื้อหาตรงตาม หัวข้อที่ กำหนดให้ -เนื้อหาเป็นไป ตามที่กำหนด -รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง	-เนื้อหาเป็นไป ตามที่กำหนด -รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง	-รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง	-เนื้อหา สอดคล้อง
การตรงต่อเวลา	ส่งชิ้นงานภายใน เวลากำหนด	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด 1 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด 2 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด 3 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนดเกิน 3 วันขึ้นไป

แบบประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....

ชุดที่.....เรื่อง.....

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบชิ้นงาน					
2	ภาษา					
3	เนื้อหา					
4	เวลา					
รวม						

ระดับคุณภาพ

คะแนน	16-20	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	11-15	หมายถึง	ดี
คะแนน	6-10	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	1-5	หมายถึง	ปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
คณะทำงาน	ประธาน เลขานุการ ผู้นำ เสนอ ผู้ร่วมงาน	ขาดองค์ประกอบ 1 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่างขึ้นไป
ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	ทุกคนมีหน้าที่ และความ รับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตนเอง	ทุกคนมีหน้าที่แต่ ไม่รับผิดชอบ หน้าที่ 1 คน	ทุกคนมีหน้าที่แต่ ไม่รับผิดชอบ หน้าที่ 2 คน	ทุกคนมีหน้าที่แต่ ไม่รับผิดชอบ หน้าที่ 2 คนขึ้นไป
ขั้นตอนการ ทำงาน	-คัดเลือกและ เตรียมข้อมูลได้ เหมาะสม -มีการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ -มีการปฏิบัติตาม แผนและพัฒนา งาน -มีการวางแผน การทำงาน	ขาดขั้นตอนไป 1 ขั้นตอนหรือไม่ ชัดเจน	ขาดขั้นตอนไป 2 ขั้นตอนหรือไม่ ชัดเจน	ขาดขั้นตอนไป 2 ขั้นตอนขึ้นไป
เวลา	เสร็จก่อนกำหนด และงานมี คุณภาพ	เสร็จตามกำหนด และงานมีคุณภาพ	เสร็จไม่ทัน กำหนดแต่งานมี คุณภาพ	เสร็จไม่ทัน กำหนดและงาน ไม่มีคุณภาพ
ความร่วมมือใน การทำงาน	ทุกคนมีส่วนร่วม และให้ความ ร่วมมืออย่าง เต็มที่	80% ของกลุ่มมี ส่วนร่วมและให้ ความร่วมมือ	60% ของกลุ่มมี ส่วนร่วมและให้ ความร่วมมือ	40% ของกลุ่มมี ส่วนร่วมและให้ ความร่วมมือ

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนด้านการทำงานเป็นกลุ่ม

เลขที่	ชื่อ - สกุล	-รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทุกครั้ง -ให้ความร่วมมือกับเพื่อนเป็นอย่างดี -แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจมาก	-รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง-ให้ความร่วมมือกับเพื่อนเป็นบางครั้ง -แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจพอใช้	-ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น -ไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อน -ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ คอยดูแบบอย่างคนอื่น	สรุปผล การประเมิน	
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนได้คะแนนระดับ 2 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรม

ชุดที่.....เรื่อง.....

สังเกตพฤติกรรมวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม					รวม (20)
		ช่วยเหลือ ด้านกำลัง ความคิด (4)	การแนะนำ แนวทางโดย การพูดในสิ่ง ที่เป็น ประโยชน์ (4)	พยายาม ช่วยเหลือ สมาชิกใน กลุ่มไม่นิ่งดู ดาย(4)	ร่วมทุกข์ร่วม สุขร่วมกับ แก้ไขปัญห พยายาม ทำงานให้ สำเร็จ (4)	ส่งงานหรือ แบบฝึกหัดได้ ตรงตาม กำหนด (4)	

เกณฑ์การประเมินในการสังเกตพฤติกรรม ดังนี้

คะแนน 18 – 20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 14 – 17 หมายถึง ดี

คะแนน 10 – 13 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0 – 9 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม คือ

- เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นประจำสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างจะสม่ำเสมอ
- เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างน้อย
- เกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการน้อย

แบบสังเกตความสนใจและความตั้งใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
 ชุดที่.....เรื่อง.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ปฏิบัติ ได้คะแนน 1 คะแนน
 ไม่ปฏิบัติ ได้คะแนน 0 คะแนน

รายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. เริ่มต้นงานที่ได้รับมอบหมายทันที		
2. ทำงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด		
3. ขอคำแนะนำจากครูเมื่อไม่เข้าใจ		
4. ทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเต็มใจ		
5. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมสม่ำเสมอ		
6. ช่วยเหลือแนะนำเพื่อนในการทำกิจกรรมตามสมควร		
7. สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง		
รวมคะแนน		

เกณฑ์การประเมิน

7	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
5 - 6	คะแนน	หมายถึง	ดี
3 - 4	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
1 - 2	คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำหรับครู)

พฤติกรรม ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบ และปฏิบัติตามหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

คำอธิบาย ผู้เรียนเลือกใช้บริการทางสุขภาพ ผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อสุขภาพ ความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ที่มีต่อสุขภาพ ความสมดุลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต และวิธีปฏิบัติตนเพื่อจัดการกับอารมณ์และความเครียด

แบบสำรวจรายการพฤติกรรมของนักเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อย ๆ

-1. พยายามทำการบ้านให้เสร็จอย่างรวดเร็ว
-2. เขียนหนังสือหรือการบ้านอย่างเป็นระเบียบ
-3. ทำงานเสร็จตามที่ครูกำหนดทุกครั้ง
-4. แต่งตัวสะอาด ถูกระเบียบ
-5. พูดจาสุภาพ เรียบร้อย
-6. เล่นเกมตามกติกา
-7. สงสัยซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจ
-8. เตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม
-9. ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานก่อนส่ง
-10. ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

สรุปผลการประเมิน

- ☐ ผ่าน (มีพฤติกรรม 7 ข้อ จาก 10 ข้อ)
- ☐ ไม่ผ่าน (มีพฤติกรรมน้อยกว่า 7 ข้อ)

เครื่องมือวัดลักษณะอันพึงประสงค์ (สำหรับผู้ปกครอง)

พฤติกรรม ความซื่อสัตย์

คำอธิบาย นักเรียนไม่พูดโกหกหรือพูดเกินความจริง ยอมรับเมื่อกระทำผิด

แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของลูกหลานของท่าน

ลำดับที่	พฤติกรรม	บ่อยๆ 2	นานๆครั้ง 1	ไม่เคยเลย 0
1	ขอเงินไปซื้ออุปกรณ์การเรียน แต่เอาไปซื้อของที่ไม่มีประโยชน์			
2	อ้างงานที่โรงเรียนเพื่อไปเที่ยว			
3	หลังเลิกเรียนแล้วกลับบ้านช้า			
4	พูดปดหรือไม่จริง			
5	ไม่ทำการบ้านเมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้			
6	ไม่ยอมรับผิดเมื่อฝ่าฝืนคำสั่งของพ่อแม่			
7	มักทำเป็นไม่รู้เรื่องเมื่อทำของเสียหาย			
8	หยิบเงินไปใช้โดยไม่บอกให้ทราบก่อน			
9	แอบนำของที่บ้านไปโรงเรียนโดยไม่บอก			
10	อื่นๆ			
รวม				
รวมคะแนนทั้งหมด				

สรุปผลการประเมิน

นักเรียนมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับ

- ผ่านเกณฑ์ (ได้รับการประเมินระดับ “ บ่อย ๆ ” ไม่เกิน 4 ข้อ)
- ไม่ผ่านเกณฑ์ (ได้รับการประเมินระดับ “ บ่อย ๆ ” เกิน 4 ข้อ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์(สำหรับนักเรียน)

พฤติกรรม ความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

คำอธิบาย นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย การพูด การใช้ความคิดและสติปัญญาและการแบ่งปันทรัพย์สิน ให้อภัย และให้กำลังใจผู้อื่น

แบบประเมินความเมตตา กรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุจำนวนหน้ายิ้มตามพฤติกรรมที่ผู้เรียนเคยปฏิบัติ

ได้ทำบ่อย   ๆ

  ทำบ้างแต่ไม่บ่อย

เคยทำเพียง 1 - 2 ครั้ง

ลำดับที่	พฤติกรรม	จำนวนหน้ายิ้ม
1	อธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง	
2	พูดขอโทษ เมื่อพูดให้ผู้อื่นเจ็บปวด เสียหาย	
3	ให้ผู้อื่นยืมอุปกรณ์การเรียน	
4	ตักเตือนและแนะนำเพื่อนที่เผลอ	
5	แสดงความยินดีที่เพื่อนได้รับรางวัล	
6	บริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย	
7	ช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกรังแก	
8	เก็บขยะที่หล่นอยู่ในหมู่บ้าน	
9	ช่วยครูถือสิ่งของ	
10	รับเพื่อนที่ไม่มีกลุ่มเข้ากลุ่มด้วย	
รวมจำนวนหน้ายิ้มที่ได้รับ		

สรุปผลการประเมิน

นักเรียนมีความเมตตา กรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในระดับ

- ผ่านเกณฑ์ (ได้รับหน้ายิ้มมากกว่า 20 หน้า)
- ไม่ผ่านเกณฑ์ (ได้รับหน้ายิมน้อยกว่า 20 หน้า)

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชูชาติ รอดถาวร , ภาสกร บุญนิยม. (2557). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์(อจท.).
- เขาวลิต ภูมิภาค และคณะ. (2555). **คู่มือครูประกอบหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช(วพ.).
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ม.ป.ป. **การสอนสุขศึกษา ทฤษฎีและการประยุกต์.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พรสุข หุ่นนิรันดร์ และคณะ. (2553). **หนังสือเรียนสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 .** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท.
- รูปภาพสื่อประกอบ. (2558). **การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ** สืบค้น 6 กรกฎาคม 2558 จาก <http://www.google.co.th/imgres?q=>.
- เรณูมาศ มาอ่อน , เขมฤทัย วรรณรสพากย์. (2557). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.).
- วิโรจน์ มังคะละมณี และคณะ. (2555). **คู่มือครูประกอบหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ประสานมิตร(ปสม.).
- สมหมาย แดงสกุล และคณะ. (2554). **แบบฝึกทักษะ ; สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- อุทัย สงวนพงศ์ และสุนัญฐา สงวนพงศ์. (2555). **สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

